

In de schuldhulp vergaat je letterlijk het lachen

In de schuldhulpverlening? Dan geen tandartsverzekering.

Mondzorg is algemene gezondheidszorg, waar je niet zonder kunt

Dokters van de Wereld¹ is de medische opvatting toegedaan dat mondzorg onmisbare –algemene- gezondheidszorg is, die daarom in het basispakket thuishoort, zoals decennia het geval was. Vooraanstaande experts, waaronder A.J. Feilzer recentelijk in de Volkskrant, bepleiten dat ook. ACTA waarschuwt al enkele jaren dat de toegang tot mondzorg steeds kleiner wordt. Daarmee worden risico genomen met mensen hun gebit, maar ook met hun algemene gezondheid en de volksgezondheid. Er wordt een kwartje uitgegeven om een dubbeltje te besparen.

Geen of te weinig mondzorg is ongezond en duur{der} voor patiënt en maatschappij

Tijdens onze maandenlange campagne “Kiezen voor Elkaar”² deden we onderzoek en verrichtten we zo’n 1.000 hoogst noodzakelijke behandelingen aan mensen in kwetsbare posities, zonder enige toegang tot mondzorg. Mondziekten hebben een grote invloed op de algehele gezondheid en raken zowel individuen als de maatschappij³. Het Radboud UMC becijfert de economische gevolgschade van ontbrekende toegang tot mondzorg daarnaast op meer dan drie miljard euro per jaar⁴. Onze strijd voor Mondzorg in het basispakket gaat door, terwijl we ondertussen kleine veranderingen hopen te bewerkstelligen, zoals dit pleidooi voor mensen in de schuldhulpverlening.

Schuldhulpverleners en Zorgverzekeraars dwingen opzeggen verzekering af

Het is in Nederland staande praktijk, dat mensen die in de schuldhulp belanden, in de meeste gevallen worden gedwongen hun aanvullende verzekering op te zeggen. Dat gebeurt bijvoorbeeld als een betalingsachterstand is ontstaan bij een zorgverzekeraar, meestal na een achterstand van meer dan zes maanden. Ook de NVVK⁵ en haar leden hanteren als uitgangspunt dat opzeggen van de aanvullende verzekering, inclusief het tandartsdeel, geoorloofd is. De verzekering is immers ‘aanvullend’. Dat mensen daardoor van voor hun belangrijke {extra} zorg verstoken blijven, vindt Dokters van de Wereld onrechtvaardig en niet in proportie. Dat deze werkwijze ertoe leidt dat mensen daardoor ook verstoken zijn van de meest noodzakelijke mondzorg, is medisch onacceptabel, en kost meer dan het oplevert. Dit is onrechtvaardig, medisch onverstandig en niemand is erbij geholpen.

¹ <https://dokterstvanderwereld.org/over-ons/9>

² <https://dokterstvanderwereld.org/campagnes/mondzorg/>

³ Denk aan pijn, sepsis, verminderde kwaliteit van leven, verloren schooldagen, verminderde arbeidsproductiviteit, gevolgen voor andere organen van het jaren managen van zeer ernstige pijn met paracetamol of ibuprofen, en de directe kosten van tandheelkundige behandelingen, die achteraf duurder zijn..

⁴ Professor Stefan Listl: <https://www.radboudumc.nl/nieuws/2019/tandzorg-in-nederland-kan-beter>

⁵ branchevereniging voor schuldhulpverlening

Door corona komen rond de 60.000 mensen nieuw binnen bij schuldhulp:m.n. zzp-ers

Van hen zal in het overgrote aantal gevallen door de schuldhulpverlener, al dan niet samen met de Zorgverzekeraar, geëist worden dat zij hun eventuele aanvullende verzekering, inclusief mondzorg, opzeggen⁶. Volgens berekeningen van Deloitte en Touche, gebaseerd op kerncijfers van het NIBUD en het CPB, groeit door COVID-19 het aantal huishoudens met schuld in 2021 naar tussen de 1,5 en 2,6 miljoen; hiervan is 41% problematisch. Zoals te lezen valt in de analyse bij het Actieplan COVID-19 d.d. 17-06-2020 van Schuldenlab en Deloitte, tot stand gekomen onder voorzitterschap van Gerrit Zalm, geldt voor deze groep dat ze buiten enige schuld, te weten met als enige oorzaak de pandemie, in de schulden zullen belanden⁷.

Zoals bekend weet schuldhulpverlening lang niet alle mensen met problematische schulden te bereiken. Eén van de voornaamste redenen die daarbij –door schuldhulpverleners zelf wordt genoemd, is angst voor de strenge schuldhulptrajecten. In 2018 zaten in totaal zo'n 193 duizend mensen in de schuldhulpverlening⁸. In 2020 wordt een stijging van minimaal 30% van het aantal cliënten verwacht⁹. Dat zijn bijna 60.000 mensen. Het betreft hier een schatting uit juni, dus de kans is aannemelijk dat –gezien de recent intensiverende problematiek rondom Corona-, de inschattingen over de economische impact er vandaag niet rooskleuriger uitzien dan toen.

Mensen hun tandartsverzekering afpakken kost al snel meer dan het oplevert

Voor onverzekerden zijn er regelingen, waardoor het CAK een groot deel van de medische kosten die gemaakt worden voor noodzakelijke zorg, toch vergoed aan de behandelaar. Deze regeling geldt alleen voor zaken die in het basispakket zijn opgenomen. Gezien geen enkele vorm van mondzorg –ook niet de meest basale- daarin is opgenomen, is er voor mensen met weinig geld zonder aanvullende tandartsverzekering feitelijk geen enkele toegang tot preventieve of curatieve mondzorg¹⁰. Daarnaast is evident dat het achteraf geheel of gedeeltelijk herstellen van gebitspijn of schade duurder is dan het voorkomen ervan. Feitelijk dragen overheid, zorgverzekeraars en schuldhulpverleners zoals verenigd in de NVVK zo aanzienlijk bij aan het risico op blijvende of alleen met dure

⁶ De afgelopen jaren had rond de driekwart van de Nederlanders een aanvullende tandartsverzekering, volgens jaarlijks herhaald onderzoek van Panel Inzicht en Priceline.

⁷ Actieplan COVID-19 Deloitte/Schuldenlab, pag.9

⁸ NIBUD

⁹ Actieplan COVID-19 Deloitte/Schuldenlab, pag 23

¹⁰Het komt voor dat gemeentes mensen in de schuldhulp via de bijzondere bijstand bijstaan bij het betalen van behandelingen voor ernstige mondzorgklachten, dit gebeurt case by case en lang niet overal. Daarnaast komt niet iedereen in aanmerking voor bijzondere bijstand.

ingrepen achteraf te verhelpen schade aan het gebit én aan het risico op vermijdbaar gezondheidsverlies¹¹.

Dat zit niet alleen in directe, maar juist ook in hoge, minder zichtbare, indirecte kosten

Uit onderzoek door ACTA en Dokters van de Wereld blijkt dat een slecht gebit, missende tanden, schaamte, pijnklachten en de -aanmerkelijke- gevolgen voor de gezondheid de kans significant verkleinen, dat iemand na een periode van schuldhulp weer zo snel mogelijk zelfredzaam zal zijn. Solliciteren terwijl je pijn hebt, of niet durft te lachen, of uit schaamte in een sociaal isolement belandt, leveren de persoon zelf en de samenleving veel meer schade op dan het laten behouden van de aanvullende verzekering, of in ieder geval het mondzorg deel daarvan.

Dokters van de Wereld geeft u dus met klem in overweging:

- Dat er de komende maanden minimaal 60.000 nieuwe mensen zullen toetreden tot schuldhulptrajecten
- Dat zij nagenoeg allemaal als gevolg van een externe factor {COVID-19} in de schuldhulp zijn beland.
- Dat van het overgrote deel geëist zal worden dat hun aanvullende zorgverzekering en die van hun partner op te zeggen, waardoor zij de facto verstoken zijn van mondzorg.
- Dat voor iedereen in de schuldhulpverlening geldt dat het verkleinen van de toegang tot mondzorg tot dure en/of blijvende gevolgschade kan leiden.
- Dat deze schade zich niet beperkt tot alleen hun gezondheid, maar ook een directe impact heeft op hun zelfvertrouwen, productiviteit, arbeidsinzetbaarheid en de mate waarin zij participeren in de samenleving.
- Dat het Rijk, de leden van de NVVK en de zorgverzekeraars met het risico op verslechtering van de mondgezondheid die hierdoor ontstaat ook risico's nemen met de algemene gezondheid van mensen.
- Dat een verslechterende mondgezondheid de kans vergroot op langdurige of blijvende armoede en de kans op zelfredzaamheid verkleint.

Daarom wendt Dokters van de Wereld zich tot u als volksvertegenwoordiger met het dringende verzoek het Kabinet bij de aankomende begrotingsbehandeling VWS per amendement of motie opdracht te geven een einde te maken aan deze onverstandige, onrechtvaardige en economisch kostbare praktijk.

¹¹ Er bestaat een duidelijke relatie tussen mondgezondheid en algehele gezondheid
https://www.staatvandemondzorg.nl/app/uploads/2019/06/Gezonde-mond-gezond-lichaam_Samenvatting-en-conclusies.pdf